

Kdo nam pridiga!

Rimska »tehnična« vlada je na predvečer svojega odstopa zelo zaostrila odnose s Slovenijo. Predsednik Lamberto Dini si je med govorom v parlamentu dovolil dejansko brati levite slovenski vladi. Parlament je namreč določil svoji vladi temeljne smerice med šestmesečnim predsednikovanjem Evropski zvezi.

Lamberto Dini ni skrival svojega zadovoljstva, da so vse države članice Evropske zveze popolnoma osvojile italijansko stališče glede priznanja Sloveniji statusa pridruženice članice. Vrata v Evropo so Sloveniji torej še vedno zaprta. Zanimivo in poučno je dalje, da je Dini popolnoma osvojil stališče Nacionalnega zavestništva, po katerem mora Rim zahtevati, naj Slovenija in Hrvaška vrneta beguncem iz Istre, z Reke in iz Dalmacije imetje, ki jim je bilo odvzeto. To naj bi bil sploh pogoj za kakršnokoli razpravo o vstopu obeh držav ob Jadranu v Evropo. Končno je Dini še takole dejal: »Vlada želi poudariti, da so načela o varstvu manjšin del tistih vrednot, ki bodo deležne primarne pozornosti, ko se bodo preučevala nova vključevanja v Evropsko zvezo«.

Dinijeva izvajanja seveda najprej zadevajo odnose med vlada Italije in Slovenije, pri čemer je treba ugotoviti, da so ti odnosi trenutno na zdaleč najnižji stopnji v vsej njihovi zgodovini. Zato ima gotovo prav Slovenska skupnost, ko pravi, »da nova zaostritev med Italijo in Slovenijo globoko zaskrbljuje Slovence v Italiji«, kajti slabe odnose najbolj občutijo prebivalci ob meji in »še posebej pripadniki obeh narodnih manjšin« (slovenske v Italiji in italijanske v Sloveniji).

V tej zvezi moramo med drugim ugotoviti, da so besede predsednika rimske vlade v kričočem nasprotju z vsebino uradnih listin, sprejetih v Gorici na začetku tega meseca na zasedanju županov vseh občin vzdolž italijansko-slovenske državne meje, in sicer na obeh njenih straneh ter od Trbiža do Kopra. Na tem zasedanju je celo prevladalo mnenje, da je treba Sloveniji takoj

DRAGO LEGIŠA

Proslava ob 50-letnici Radia Trst A

Deželni sedež RAI prejel častni znak svobode Republike Slovenije

Radijski oddajnik v ozadju odprtega odra, nabito polna dvorana tržaškega Kulturnega doma: to je bila scenografija slavnostne proslave ob 50-letnici delovanja Radia Trst »A«, ki je bila v petek, 8. t.m. v Trstu.

Večer sta odprla združena mešana pevska zbora Hrast iz Doberdoba in Jacobus Gallus iz Trsta, ki sta pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča iz domače zakladnice potegnili štiri ljudske pesmi ter se nato usedla na odersko tribuno. Program je povezovala napove-

S proslave ob 50-letnici Radia Trst A

(foto Kroma)

ERIK DOLHAR

dovalka Ivana Placer, ki je občinstvu predstavljala slavnostne govornike. Kot prva je spregovorila direktorica deželnega sedeža Rai dr. Grazia Levi, ki je najprej poudarila, da je jubilej radijske postaje, ki oddaja v drugem državnem jeziku predvsem praznik poslušalcev. Vse se je začelo leta 1945, ko se je v Italiji sploh vse spet začelo. Zahvalila se je vsem za opravljeno delo ter se opravičila, da ne govori našega jezika. Za njo je stopil na oder ravnatelj slovenskih kulturnih programov dr. Filibert Benedetič. Dejal je, da je naloga radia nenadomestljiva, predvsem ko gre za ohranjanje narodnostnih pravic in vrednot. »Ta večer naj bo predvsem hvaležen poklon našemu radiu«, je med drugim povedal in spomnil na pozornost radijske postaje kulturni sožitja med narodi. Opozoril je na brošuro, ki so jo ob tej prilož-

nosti podarili vsakomur, kdor je prestopil prag Kulturnega doma, in jo označil za družinski album. Zatem je Benedetič na kratko orisal oddaje, za katere odgovarja, od kulturnih do glasbenih, in potrdil bogato in razvejano dejavnost Radia Trst »A«.

Kot zadnji je stopil na govorniški oder urednik slovenskih poročil Saša Rudolf. Najprej je omenil pozdrave in čestitke, ki jih je poslal vsedrjavni direktor deželnih poročil Rai, Piero Vigorelli. Rudolf je nato spomnil na dolgo sosedstvo poročil, dnevnikov in rubrik, ki so se zvrstile v teh 50 letih. Predvsem pa je opozoril na delo današnjih dni, ki poteka v pogojih pomanjkanja obljubljenega avtonomije slovenske redakcije in osebja.

Vse se je začelo s prihodom partizanov v Trst leta 45, od tedaj se je seveda marsikaj spremenilo. Prišlo je še zlasti do več generacijskih sprememb, sodelovanja s koroškimi in ljubljanskimi kolegi

se je popestrilo. Do velike spremembe v redakciji je prišlo v sedemdesetih letih, ko je bil dr. Drago Legiša kot prvi Slovenec imenovan za namestnika glavne urednika. S pričetkom zaostrovanja v bivši Jugoslaviji je deželni sedež pridobil posebno nalogo, za kar se je zavzemal in dosegel direktor Fulvio Molinari. Rudolf je nato poudaril, da smo marca letos po dvajsetih letih vendar dočakali svoje televizijske programe, ki so zaenkrat lahko revni in pomanjkljivi, a vendar so! Nazadnje se je spomnil na mlade kolege, ki jih je 28.1.94 v Mostarju ubila hrvaška granata. Nekaj tednov kasneje je v Mogadišu za vedno odšel še Miran. »Te žrtve odpirajo nova vprašanja«, je zaključil Rudolf, »hvala prijateljem iz Mostarja in Mogadiša za sporočilo in dediščino!«

Napovedovalka je v nadaljevanju posredovala nekatere čestitke in brzojavke, ki so jih po-

Naslovna stran brošure ob 50-letnici Radia Trst A

V znamenju čedalje večje zmede

V italijanski notranji politiki se stopnjuje zmeda. Finančni zakon bo verjetno odobren v predvidenem roku, vendar ta trenutek še ni jasno, katere politične sile bodo podprle vladni zakonski osnutek.

Tudi zunanjepolitična problematika ni bila deležna v parlamentu tolikšne pozornosti, kot bi zaslužila. Nastop predsednika vlade Dinija je de-

jansko izzvenel kot samogovor in je opazovalec imel vtis, da je šlo za dolžnostno dejanje glede na to, da se bo z novim letom začelo šestmesečno italijansko predsednikovanje Evropske zveze.

Malokateri italijanski politik pa se ta hip sprašuje, kakšna usoda čaka Ita-

D.L.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 17. decembra, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Ervin Fritz: »Papagaj kralja Matjaža«. Radijska igra; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Srednjeevropski radijski obzornik; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dramatika Stanka Majcna: Polemika Stanka Majcna in odlomki iz drame »Revolucija«; 15.30 Šport in glasba; 17.00 Z naših prireditev.

■ PONEDELJEK, 18. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.10 Iz četrtkovih srečanj: Zgodbe Lipeta Kosca; 9.15 Ivan Aleksandrovič Gončarov: »Oblomov«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Cecilijanka '95; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na otroškem valu; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba. Prvi del koncerta, ki je bil v cerkvi sv. Antona v Trstu 12. junija letos ob 800-letnici rojstva sv. Antona Padovanskega.

■ TOREK, 19. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.10 Zastra krila (Marjanka Rebula); 9.15 Ivan Aleksandrovič Gončarov: »Oblomov«; 10.00 Poročila; 12.40 Cecilijanka '95; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba. Drugi del koncerta, ki je bil v cerkvi sv. Antona v Trstu 12. junija letos ob 800-letnici rojstva sv. Antona Padovanskega; 18.00 Mario Uršič: »Dogodivščine podeželskega gledališča«.

■ SREDA, 20. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.10 Srednjeevropski radijski obzornik; 9.15 Ivan Aleksandrovič Gončarov: »Oblomov«; 10.00 Poročila; 12.40 Cecilijanka '95; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.40 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Vinko Globokar in prvine sodobne glasbe; 18.00 Literarne podobe: Magična Renesansa.

■ ČETRTEK, 21. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.10 Zdravje je v rokah tretjepolčasnikov; 9.15 Ivan Aleksandrovič Gončarov: »Oblomov«; 10.00 Poročila; 12.40 Cecilijanka '95; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.15 Naš športnik 1995 - Neposreden prenos nagrajevanja; 18.15 Dopisnice z najbližjega vzhoda.

■ PETEK, 22. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 9.15 Ivan Aleksandrovič Gončarov: »Oblomov«; 10.00 Poročila; 12.40 Cecilijanka '95; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Valčki in polke; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Skupaj je lepše«, radijska igra v 3 delih; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki.

■ SOBOTA, 23. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičica; 8.40 Ob zlatem jubileju našega Radia; 10.00 Poročila; 10.10 Koncert v Avditoriju Luigi Fogar v Gorici; 11.45 Filmi na ekranih; 12.00 Ta rozajanski glas (oddaja iz Rezije); 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon; 15.00 My way ali zelo osebni pogled na lahko glasbo; 16.30 Glasba za vse okuse; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba. Srečanje orkestru glasbenih šol Primorske; 18.00 Mala scena. Dramatika Stanka Majcna: Religiozni dramski cikel Stanka Majcna.

V znamenju čedalje večje zmede

lijo v okviru Evropske zveze že v bližnji prihodnosti. Leto 1996 utegne zanj biti odločilno, zlasti kar zadeva skupno evropsko valuto. Slednjo bi morali po sporazumu iz Maastrichta uvesti na začetku leta 1999, vendar bodo morale posamezne države članice do tedaj izpolniti vse pogoje, ki jih predvideva omenjeni sporazum. Eden glavnih pogojev pa je stanje javnega primanjkljaja, ki nikakor ne sme presegati 3% bruto notranjega proizvoda. Kar zadeva Italijo, izvedenci izključujejo možnost, da bi čez tri leta mogla izpolniti ta pogoj. To pomeni, da Italija na začetku leta 1999 ne bo imela skupne evropske valute s posledicami, ki jih ta trenutek sploh ni mogoče predvidevati.

Predmet pozornosti italijanskih političnih sil pa so še vedno le nove politične volitve. Berlusconi in Fini zahtevata, naj se parlament razpusti, kakor hitro bo Dinijeva vlada odstopila. To pomeni, da bi volitve lahko bile razpisane že za prihodnji februar. Te mnenja je, kot se zdi, tudi glavni tajnik Demokratične stranke levic D'Alma, z njim se strinja tajnik

prenovljenih komunistov Bertinotti. Vse ostale stranke in stranke tako na desnici kot na levici ter v sredini pa bi najraje videle, da volitev ne bi bilo vsaj do izteka šestmesečnega italijanskega predsednikovanja v Evropski zvezi. Zelo nejasno je tudi stališče voditelja Severne lige Bossija.

Glede na takšno stanje ni nič čudnega, če so volivci čedalje bolj zmedeni, saj ugotavljajo, da politične stranke sploh ne govorijo o programih. Ljudje pa bi radi vedeli, kot je pred dnevi napisal vpliven italijanski časnikar, kaj menijo politične stranke o davkih, o inflaciji, o javni upravi, o stanju varnosti, zlasti na jugu države in v velikih mestih, in o drugih vsakodnevnih problemih. Zanimivo je dalje, da stranke prav malo govorijo tudi o politični in gospodarski stabilnosti, oz. o ukrepih, ki bi jih morala vlada in parlament sprejeti, da se takšna stabilnost zagotovi. Prav od stanja na tem področju bo namreč odvisno, ali bo Italija sposobna privabiti nove kapitale, ki naj okrepijo zaposlitveno raven. Če se bo takšne stanje nadaljevalo, je jasno, da bo v Italiji zmeda čedalje hujša.

Deželni sedež RAI prejel...

slali predstavniki najvišjih oblasti, ter napovedala nastop generalnega konzula Republike Slovenije v Trstu, Vlaste Valenčič-Pelikan. To je bil morda najmarkantnejši trenutek večera, saj je predstavnica R. Slovenije izročila v imenu slovenskega predsednika Kučana, deželnemu sedežu Rai častni znak svobode republike Slovenije za delovanje med Slovenci v Italiji.

Proslava se je zaključila z nastopom godalnega orkestra, ki je bil sestavljen za to priložnost. Spored je bil morda nekoliko predolg, vendar je program s svojo »Stradivarko« oplemenitil violinist Črtomir Šiškovič. Slavnostni večer pa se ni mogel končati drugače kot s slovesno izvedbo Vrabčeve Zdravljice, ki so jo pevska zbor in godalni orkester skupno tako dobro izvedli, da so jo pred navdušeno publiko morali ponoviti. Zakuska v veži Kulturnega doma je nato nudila priložnost marsikateremu dolgoletnemu poslušalcu Radia Trst »A«, da je poleg glasa spoznal tudi obraz radijskih delavcev.

Še na mnoga leta, Radio Trst »A«!

Obisk pri prefektu v Vidmu

Predsednica Sveta slovenskih organizacij Marija Ferletič in podpredsednik za videmsko pokrajino dr. Riccardo Ruttar sta se sre-

čala z novim videmskim prefektom. V daljšem pogovoru sta mu orisala položaj slovenske manjšine v Italiji s posebnim poudarkom na probleme Slovencev v videmski pokrajini. Izrazila sta med drugim obžalovanje zaradi dogodkov v cerkvi na Matajurju, ki so v slovenski manjšini vzbudili veliko ogorčenje, saj je bilo tisto početje nesmiselno. Prefekt je pozorno poslušal izvajanja svojih gostov in se je strinjal, da je potreben stalen dialog, če hočemo za odprta vprašanja najti najboljšo rešitev.

Kdo nam pridiga!

priznati status pridružene članice, češ da bo to pospešilo tako prilaganje njene zakonodaje evropski kot tudi reševanje odprtih dvostranskih vprašanj. Diniju in njegovim svetovlcem so očitno bolj pri srcu zahteve nekaterih zasebnih lobijev kot stališča, ki jih javno zavzemajo od ljudstva izvoljeni predstavniki.

Popolnoma pravilno pa je predsednik Dini naglasil, da bo pri vključevanju novih držav v Evropsko zvezo predmet velike pozornosti tudi »varstvo manjšin«. Toda če bi nepristranski opazovalec le površno pogledal, kako Italija varuje slovensko manjšino na svojem ozemlju, bi ji gotovo moral dati negativno oceno. Dovolj je samo, če opozo-

Pred nami je Novi glas

Pod tem naslovom je Katoliški glas v svoji zadnji številki z dne 7. t.m., objavil na prvi strani članek, s katerim sta uredništvo in Zadruga Goriška Mohorjeva naznanila, da bo po Novem letu začel izhajati nov tednik »Novi glas«. Prejšnji teden smo tudi mi objavili enako novico. Danes ponatiskujemo članek iz Katoliškega glasa v znamenju novega tesnega sodelovanja, oziroma združitve obeh tednikov v nov, vsebinsko bogatejši in oblikovno prikupnejši časopis.

(Ured.)

Že dalj časa so potekali razgovori med predstavniki našega lista oz. Goriško Mohorjevo zadrugo, ki je njegov izdajatelj, in Novega lista oz. Zadruga Novi list za nove možne oblike ožjega sodelovanja slovenskega tiska, ki se sklicuje na ideale krščanstva, svobode, demokracije, političnega pluralizma in narodne obrambe. Po dolgem in plodnem dogovarjanju je iz tega izšla skupna volja po ustanovitvi novega skupnega glasila NOVI GLAS, ki naj bi izšel po Novem letu.

S tem prvim sporočilom za naše bralce in slovensko javnost želimo še poudariti, da bo Novi glas iskal med slovensko manjšino v Italiji svoj čim širši prostor za doseg in uresničitev vseh idealov, ki so že od samega začetka (Slovenski Primorec v Gorici, Teden v Trstu in nato Katoliški glas) vodili in navdihovali naš tisk.

Prepričani smo, da bodo bralci to novo izbiro razumeli in podprli, s tem pa še bolj okrepili vlogo našega tiska.

Uredništvo Katoliškega glasa
in Zadruga
Goriška Mohorjeva

rimo na dejstvo, da v vsej Benečiji, Reziji in Kanalski dolini italijanska država še ni odprla niti ene same slovenske osnove šole! Večina tamkajšnjega slovenskega prebivalstva pa je pod Italijo že od davnega leta 1866, torej 130 let!

Dinijeva izvajanja bi v rednih demokratičnih razmerah gotovo delovala kot bumerang. Ali ne bi raje pridigo obdržal zase?

Bosanski Srbi so v torek, 12. t.m., končno izpustili francoska pilota, ki so ju zajeli 30. avgusta letos. Pri izpustitvi sta odigrali pomembno vlogo srbska in ruska diplomacija. Francija je grozila, da bo postopala, če pilota ne bodo izpustili in s tem pogojevala podpis mirovnega sporazuma, do katerega naj bi ta teden prišlo v Parizu.

Drago Legiša - sedemdesetletnik

Publicist in časnikar dr. Dragomir Legiša praznuje 17. decembra svojo sedemdesetletnico. Kot večletni naročnik in sodelavec Novega lista želim v imenu najširšega kroga bralcev in prijateljev našega lista izreči njegovemu odgovornemu in glavnemu uredniku naše najpristržnejše čestitke k visokemu življenjskemu jubileju. Ni pa še prišel čas, da bi se naš Kupčev gospod mogel umakniti v zasluženi pokoj.

Njegova življenjska pot ga je vodila še v mladih letih od takrat samo italijanske osnovne šole v rojstnem Devinu, na skrajnem jugozahodnem robu tržaškega Krasa, skozi italijansko nižjo srednjo šolo v Tržiču na škofijsko gimnazijo v Gorici in Vidmu. Da si je za svojo študijsko diplomu pridobil državno veljavo, je maturo ponovil na slovenski realni gimnaziji v Trstu.

Kmalu se je posvetil javnemu političnemu delovanju, najprej v vrstah Slovenske demokratske zveze in nato Slovenske krščanske socialne zveze v Trstu. Bil je v skupini mlajše generacije, ki je obe politični zvezi, ki nista mogli priti do usklajenega koraka v tedaj še precej razburkanem političnem dogajanju, zamenjala s Slovensko skupnostjo. Istočasno je deloval kot časnikar, in sicer pri Novem listu in kasneje tudi v uredništvu poročil slovenske radijske postaje v Trstu. Obenem je študiral na pravni fakulteti tržaške univerze in diplomiral iz političnih ved.

Leta 1952 je bil prvič izvoljen v devinsko nabrežinski občinski svet. Kot član SKSZ je kandidiral na občinskih volitvah še v letih 1956 in 1960, kot član Ssk pa 1964 in 1970 ter bil vedno izvoljen. Leta 1970 je bil istočasno izvoljen za pokrajinskega svetovalca v Trstu.

Na osnovi dogovora v okviru koalicijske KD, PSI, PSDI in Ssk je bil po občinskih volitvah leta 1964 izvoljen za župana devinsko nabrežinske občine. Po volitvah leta 1970 je bil potr-

jen za župana in se je moral zato odpovedati mestu pokrajinskega odbornika v Trstu. Na županskem mestu je ostal do leta 1975. Po združitvi Ssk v Gorici in Trstu v enotno slovensko deželno organizacijo je bil na prvem deželnem kongresu Ssk leta 1975 v Devinu odlikovan z zlatim odličjem te organizacije.

Idejne temelje o krščanski socialni misli v sodobni politični stvarnosti med Slovenci in posebno v odnosih s sosednimi Italijani si je naš jubilar utrdil še v študentovskih letih in nato v najtesnejšem stiku z ustanoviteljem Novega lista in večletnim zastopnikom Slovencev in Hrvatov pod Italijo v fašističnem parlamentu v Rimu dr. Engelbertom Besednjakom. Od svojega političnega učitelja si je dr. Drago Legiša navzel strpnosti do vseh skupin slovenske manjšine v Italiji, vendar naj bi ta strpnost slonela na skupnem priznavanju najosnovnejših smernic, ki pa so lahko v različnih obdobjih tudi širokopotezno spremenljive. Posebno v današnjem izrednem položaju slovenstva sredi napetih odnosov z Italijo je ta širokopoteznost prilagajanja nastalim dogodkom nujna in priporočljiva.

Drago Legiša je v vsem že dolgem loku svojega javnega udejstvovanja dokazal, da ima vse potrebne lastnosti treznega političnega presojanja naših manjšinskih koristi tudi v odnosih do matične domovine Slovenije. Njegovi uvodniki v Novem listu so temeljit dokaz njegove življenjske filozofije, politične razgledanosti in spretnosti pri predlaganju rešitev in pobud.

Prav zaradi tega je naš tednik postal v zadnjih letih po proglašitvi samostojnosti slovenske republike predmet stalno naraščajočega zanimanja in odobravanja.

Njegovi poklicni tovariši so Legiševo časnikarsko temeljitost cenili, zato so ga določili za stanovskega predstavnika v vsedržavnem svetu zbornice časnikarjev in publicistov v Rimu. Med drugim je njegova zasluga tudi ta, da smejo slovenski kandidati za časnikarski poklic polagati predpisani usposobljenostni izpit v svojem materinem jeziku.

Na vidiku so veliki dogodki na področju slovenskega zamejstva v Italiji. Pri tem je dr. Drago Legiša s svojim delom v ospredju. S tem pa je Kupčev študent in kasnejši Kupčev gospod in župan izpolnil pričakovanje, ki so ga vanj vložili njegovi starši in zares patriarhalno uveljavljeni predniki, ki so že v davnih stoletjih širili in razvijali v senci mračno učinkujočega devinskega gradu samozavest s prepričanjem, da bo sen Lepe Vide izpolnil tudi hrepenenje ljudi, ki so jim Devinski gospodje odmerjali tlako in desetino.

Janko Jež

Koledar z grbi

Številna podjetja, ustanove, združenja itd. izdajajo vsako leto svoj koledar, ki je hočeš nočeš pravo tekmovalstvo v tem, kateri bo lepši in izvirnejši. Na ta način si v javnosti ustvarjajo svojo podobo.

V preteklosti so koledarji prinašali večinoma čim bolj uspele slike slovenske krajine. Zadnje čase pa se opaža na straneh teh koledarjev tudi drugačna tematika. Pravzaprav gre za iskanje nečesa, kar bi v naši javnosti odgrnilo tudi druge vidike iz naše kulture, zgodovine, družbenih razmer itd.

V tem pogledu je verjetno prav v vrhu novih iskanj in spoznanj znana zavarovalnica Slovenica, ki posluje v Ljubljani, Mariboru, Novi Gorici in Kopru. Presenetiti nas vsako leto s koledarjem, ki dviga na povsem novo raven slovensko oblikovanje, estetiko kot tudi obravnavano tematiko. Pred kakim letom nam je v koledarju predstavila po straneh pomen duhovnega velikana Prešerna. Za leto 1996 pa je izdala koledar s slovenskimi zgodovinskimi grbi.

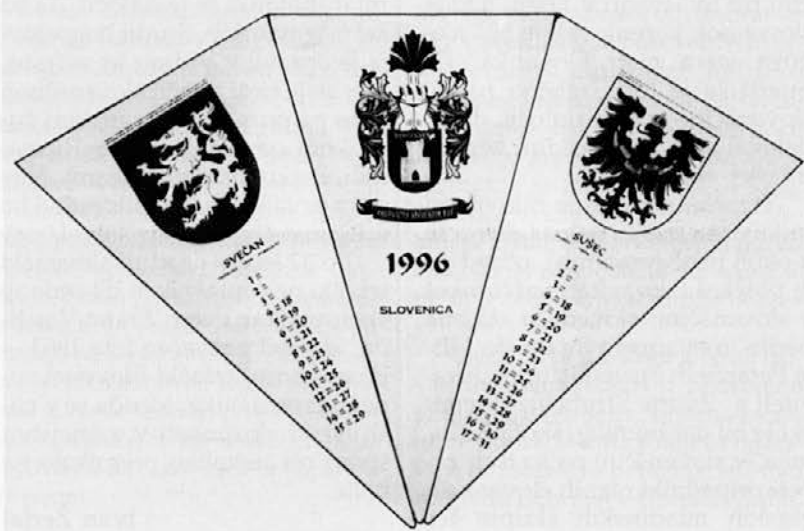
Kot tema koledarja ni na prvi pogled nič posebnega. Toda, ko listamo po straneh, nas povsem prevzamejo čudovite bar-

ve grbov, ki jih je tako težko natisniti v pravih odtenkih. Ko pa nam to uspe, te barve kar sijajo.

V koledarju so zbrani grbi naslednjih dežel: Koroška, Štajerska, Kranjska, Goriška, Istra, Trst, Panonija, Slovenska krajina, Ortenburg, Celje, Oglej in Karantanija. Panonski grb je pravzaprav idealiziran, oglejski pa je patriarhov in predstavlja torej duhovno oblast nad slovenskimi deželami. Ureditev grbov in kratko spremeno besedilo je opravil dr. Jožko Šavli (Gorica).

Za pripravo koledarja je poskrbel založnik Humar (Bilje), za obliko arh. Tomislav Podgornik, za računalniško obdelavo pa Klavdij Čotar (A-Media, Šempeter).

Zaradi težavnosti pri tiskanju, zlasti zahtevanih odtenkov grbovnih barv, so koledarji z grbi tudi drugod po Evropi kaj redek pojav, saj v vseh povojnih letih naložimo le na kakšen primer takih izdaj. Na območju Slovenije je bil koledar z grbi, opremljen z ustreznim besedilom, izdan menda prvič in v nekem smislu postavlja temelje slovenski heraldiki.

Sedem milijard za italijansko manjšino

Pred dnevi je bila v Rimu podpisana konvencija, po kateri je italijanska vlada nakazala Ljudski univerzi v Trstu sedem milijard lir za leto 1995. Gre za financiranje načrta del v korist italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški.

S tem denarjem bodo preuredili, oziroma restavrirali ali novo zgradili poslopja, v katerih bodo sedeži italijanske narodnostne skupnosti v Istri in na Reki. Načrt predvideva tudi izgradnjo ali adaptacijo prostorov za italijanske manjšinske šole.

Tržaška ljudska univerza v svojem poročilu poudarja, da je bilo zadnje nakazilo italijanske vlade v primerjavi s prejšnjim podvojeno. Prva denarna pomoč za italijansko manjšino v Sloveniji in Hrvaški je bila določena z zakonom št. 19 iz januarja leta 1991.

»Gianrinaldo Carli, Istra in njegov čas«

Je naslov simpozija, ki poteka od 14. do 16. decembra v Trstu in Kopru. Simpozij prirejajo Tržaška ljudska univerza, Unija Italijanov, Deželni inštitut za istrsko kulturo in Center za zgodovinske raziskave v Rovinju. Predavanja bodo najprej v prostorih Trgovinske zbornice, končala pa se bodo v prostorih Italijanske skupnosti v Kopru.

Predsednik Slovenskega raziskovalnega inštituta sklicuje izredni občni zbor

za ponedeljek, 18. t.m., ob 19. uri (v prvem sklicu) in ob 19.30 (v drugem sklicu). Občni zbor bo v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Frančiška 20 v Trstu. Dnevni red: Statutarne spremembe.

Ponovno slovenski tržaški novomašnik

Novomašnik g. Maks Suard (foto Kroma)

V četrtek, 7. decembra, je v tržaški stolnici sv. Justa škof Lovrenc Bellomi posvetil štiri mlade ljudi, in sicer dva duhovnika in dva diakona. Eden izmed dveh novomašnikov je g. Maks Suard, ki se je sicer rodil v italijanski družini pri Sv. Ivanu v Trstu, a ki je slovenskih korenin, saj je bila njegova stara mati Slovenka. G. Suard se je tudi odlično naučil slovenščine in se je odločil, da bo deloval med slovenskimi verniki tržaške škofije.

Tržaška stolnica je bila ob tej priložnosti nabito polna (govori se o okoli tisoč prisotnih), obred pa je potekal tako v italijanščini kot v slovenščini: slovenska sta bila berilo in evangelij (brala sta Mitja Petaros in openski župni upravitelj g. Zvone Štrubelj), slovenski je bil del homilije škofa Bellomija, v slovenščini pa so tudi zapeli pripadniki raznih slovenskih verskih mladinskih skupin ter

skavti in skavtinje, ki so bili ob tej priložnosti množično prisotni. Nasploh pa je slovenščina pri obredu prišla močno do izraza in čutiti je bilo, da je bil znaten del vernikov slovenskega rodu. Tudi se nihče ni zgražal nad rabo slovenščine ob tej priložnosti (sam g. Suard si je želel, da bi bil del liturgije v slovenščini). G. Maks Suard je dan kasneje, na praznik Brezmadežne, daroval svojo novo mašo v župnijski cerkvi v Ricmanjih, v nedeljo, 10. decembra, pa je maševal v Rojanu (mašo je prenašal Radio Trst A), na božično vigilijo, to je v nedeljo, 24. decembra, pa bo maševal pri Sv. Ivanu ob 10. uri zjutraj.

Novomašnik g. Maks Suard se je rodil pred 29 leti pri Sv. Ivanu v Trstu. Tu je tudi obiskoval italijansko osnovno in nižjo srednjo šolo, nato pa se je vpisal na višjo italijansko strokovno šolo Volta in iz nje izšel kot gradbeni tehnik. Po civilnem služenju vojaškega roka in po posvetovanju z drugimi duhovniki se je odločil, da bo šel v semenišče. Študij bogoslovja je opravil v Vidmu in v Trstu, kjer se je tudi naučil slovenščine, nato pa pomagal slovenskim župnikom oz. kaplanom v Ricmanjih, Barkovljah in v Rojanu. Njegova prva služba po posvetitvi bo v Ricmanjih.

Po 32 letih — zadnji slovenski tržaški novomašnik je bil sedanji škofov vikar msgr. Franc Vončina, ki je bil posvečen leta 1963 — imamo torej tržaški Slovenci zopet novomašnika. Morda se v naši verski skupnosti v zamejstvu stvari res nekoliko premikajo na bolje.

Ivan Žerjal

V DSI razstava o Slovencih v Londonu 1941-94

V Peterlinovi dvorani Društva slovenskih izobražencev v Trstu so v ponedeljek, 11. t.m., odprli razstavo »Aktivnosti Slovencev v Londonu 1941-1994«. Razstava, ki je bila že na ogledu v Sloveniji, prikazuje dejavnost Slovencev v Veliki Britaniji v ključnem obdobju slovenskega osamosvajanja in vojne. O tem sta spregovorila arh. Jana Valenčič, londonska Slovenka, ki je vse gradivo zbrala in uredila, ter časnikar Ivo Jevnikar. Prisoten je bil tudi predstavnik Ura da za informiranje vlade Republike Slovenije Franc Poznič.

Valenčičeva je najprej prikazala slovensko izseljeniško skupnost na britanskem otoku in njene organizacije, opisala je delovanje britanskih, še posebej pa londonskih Slovencev za senzibiliziranje britanske javnosti v korist osamosvojitve in mednarod-

na priznanja Slovenije. To delovanje je šlo v tri smeri: v stalno obveščevanje medijev, v politično lobiranje in v manifestacije. Valenčičeva se je ustavila ob liku Dušana Pleničarja, vsestranskega kulturnega delavca iz Londona, ki je umrl pred tremi leti in ki ga je prav v teh dneh slovenski predsednik Milan Kučan posmrtno odlikoval s častnim znakom svobode.

Za razstavo so se odločili najprej zaradi sebe in zaradi potrditve svoje identitete, je še dejala Jana Valenčič, nato zato, da bi matični domovini predstavili dejavnost zdomcev v tistem času, na koncu pa zato, da bi zamejske Slovence spodbudili, naj tudi sami začno z zbiranjem gradiva o svojem delovanju v tistih dneh.

Predstavitvi je sledila živahna razprava, v katero se je vključilo veliko diskutantov.

Odlična razstava »Kamen« v Nabrežini

V nabrežinski župnijski dvorani je v četrtek, 7. t.m. Slovensko kulturno društvo Igo Gruden odprlo četrto razstavo kamnitih izdelkov.

Komaj stopiš v dvorano, ti pade v oči velik marmornat vodometa. Iz reliefa hribov curlja kot iz nekakega hudournika voda v kamnito posodo. To je delo že priznanega umetnika Pavla Hrovatina, poleg katerega razstavlja svoje izdelke še dvajseterica drugih obrtnikov. Omenili bi še kraške motive Milana Pernarčiča, luči Tomaža Caharije in izdelke Andreja Mervica, omembe vredni pa so nedvomno vsi razstavljalci, ki so v svoje delo vložili veliko okusa in kraškega čuta za praktičnost. Prav lahko trdimo, da je večina izdelkov primerna za vsakdanjo rabo v naši hiši. Marmor seveda nekaj stane in temu primerna je tudi cena njegove dovršene izdelave.

Kot je v predstavitvenem kartončku obrtnikov, ki razstavlja svoje izdelke, zapisala Maja Lapornik, pomeni četrta izvedba kamnarske razstave v Nabrežini štiri male uspehe, na katere so pri društvu ponosni: »uspeh stalno naraščajočega števila razstavljalcev, uspeh občinstva, uspeh or-

ganizatorjev in nenazadnje uspeh našega starega, a vedno večnega kraškega kamna«. »Vse to opravičuje naše hotenje«, je še zapisala Maja Lapornik, »da tej pobudi še vnaprej posvečamo našo pozornost. Upamo, da jo bo tudi širši prostor, ki mu jo namenjamo, znal pravilno ovrednotiti in jo ceniti«.

Razstava bo odprta še v nedeljo, 17. t.m., od 10. do 12. in od 16. do 20. ure.

50-letnica KD Rdeča zvezda

Kulturno društvo Rdeča zvezda iz Saleža je v nedeljo, 10. t.m., zaključilo niz prireditev ob 50-letnici obstoja tega kraškega društva v zgoniški občini. V prostori knjižnice v Saležu je bila na sporedu igra v narečju priložnostne dramske skupine, ki jo je napisala domačinka Gizela Budin Pegan, režiral pa Anton Petje. Istočasno si je lahko številno občinstvo ogledalo razstavo izvirnih dokumentov in fotografij o petih desetletjih delovanja Rdeče zvezde. Spregovorila je predsednica društva Samarjeva, fotograf Janko Kovačič pa je prispeval fotografije raznih prireditev v zgoniški občini.

Otvoritev razstave »Kamen«

Repentabor - utrjena cerkev na Krasu

Župnijska skupnost z Repentabra je v nedeljo, 10. t.m., na kulturni prireditvi v domu na Colu predstavila publikacijo **Repentabor - utrjena cerkev na Krasu**, ki je sicer že izšla poleti. Knjižica je bogato ilustriрана in opremljena s podatki, izdali pa so jo v visoki nakladi v treh različicah: slovensko-italijanski, slovensko-nemški in slovensko-angleški.

O pobudi sta spregovorila prof. Loredana Guštin in župnik Tone Bedenčič. Kulturni program so oblikovali domači otroški zbor Zvonček pod vodstvom Toneta Bedenčiča, mešani pevski zbor Repentabor, ki ga vodi Franc Pohajač, in mladinski zbor Vesela pomlad z Opčin pod vodstvom Franca Pohajača. Ta zbor je izvajal pevski in plesni spored, ki ga je pred kratkim predstavil na gostovanju v Rusiji. Dekleta so nastopila v narodnih nošah ob glasbeni spremljavi pianista Martina Vremca in harmonikaša Denisa Novata.

Od SSO smo prejeli:

»V prizadevanju za ustvarjanje vse bolj demokratičnih odnosov znotraj slovenske manjšine v Italiji izraža Svet slovenskih organizacij svoje stališče ob nedavni odobritvi posebne prispevka za Primorski dnevnik, ki ga je sprejel Odbor za mednarodne odnose slovenskega Državnega zbora in kar je bilo v istem časopisu objavljeno dne 8. decembra. Popolnoma jasno je, da namenska pomoč v višini 200 milijonov tolarjev našemu edinemu dnevniku nikakor ni sporna, kakor ne moremo imeti nikakršnih pripomb na demokratično izveden postopek sprejemanja sklepa v imenovanem Odboru za mednarodne odnose. Naša pozornost velja za postopkom, ki so pripeljali do navedenega sklepa in ki se po našem mnenju tičejo razmer znotraj same manjšine kakor tudi razvijanja takšne kvalitete medsebojnega dogovarjanja, ki je edina lahko v vsesplošno korist Slovencev v Italiji.

Na prvem mestu velja omeniti sklicevanje na pluralistično zasnovano Primorskega dnevnika, ki je bila osnovni temelj za sprejetje namenske pomoči zamejskemu dnevniku. S svoje strani se prav za pluralizem Primorskega dnevnika dosledno zavzemamo, vendar ni težko dokazati, da ga še nismo dosegli, saj se za njegovo uresničevanje navaja samo nejasno lastnjenje v prihodnosti. Dalje bi radi opozorili na dejstvo, da so znotraj naše manjšine tudi drugi mediji, ki skupaj z dnevnikom sestavljajo pluralistično vsoto različnih mnenj in pogledov. Zakonski predlog, ki je s tem v zvezi v pripravi v parlamentu Republike Slovenije, celo govori o finansiranju medijev in ne zgolj enega med njimi. Zaradi tega se nam zdi zamujena priložnost, da ni Odbor za mednarodne odnose skupaj z namensko pomočjo Primorskemu dnevniku razrešil še težavno problematiko drugih medijev znotraj slovenske manjšine. Za celovito obravnavanje finansiranja medijev se bomo seveda še naprej zavzemali in upamo, da bodo tem prizadevanjem pritegnili manjšinska stvarnost pa tudi ustrezni organi v matični domovini. Na zadnje se je ponovno pokazalo, da ne moremo biti do kraja zadovoljni z ravni dogovarjanja med obema krovnicima organizacijama, se pravi med Slovensko kulturno gospodarsko zvezo in Svetom slovenskih organizacij, ki sta priznani kot enakovredna partnerja v odnosu na merodajne institucije v Sloveniji. Šele dogovor med njima je zelena luč za vse pomembne in vplivne sklepe. Imenovano demokratično pravilo, ki nepogrešljivo na zunanaj vzpostavlja manjšino kot celokupen in ne le delen subjekt, to pot ni bilo do kraja upoštevano. V takšnem vzdušju seveda ni nenavadno, da prihaja do raznih dezinformacij, kot je na primer ta, da naj bi Svet slovenskih organizacij odtegoval manjšinskim ustanovam svoj delež sredstev. Takšna namigovanja za manjšino niso koristna in jih je nujno preseči, zato je škoda, da nismo vsi skupaj s pridobitvijo sredstev za Primorski dnevnik istočasno še oplemenitili demokratičnega dogovarjanja znotraj manjšine v interesu manjšine v celoti.«

Uspela Mala Cecilijanka

Mala Cecilijanka 1995 v Gorici

V petek, 8. t.m., je v telovadnici ob Katoliškem domu v Gorici potekala Revija mladinskih zborov »Mala Cecilijanka« v priredbi goriškega Združenja cerkvenih pevskih zborov. Nastopilo je sedem otroških in trije mladinski pevski zbori. V prvem delu so se pred občinstvom zvrstili: Otroški pevski zbor iz Doberdoba, ki ga vodi Lucija Lavrenčič, pri klavirju pa Zulejka Devetak; Otroški pevski

zbor »F.B. Sedej« iz Števerjana, pod vodstvom Valentine Humar in klavirski spremljavi Barbare Peršič; Otroški pevski zbor iz Štavra, ki ga vodi Nadja Kovic, pri klavirju pa Tanja Kovic; Otroški pevski zbor »Ladija« iz Devina, pod vodstvom Olge Tavčar in klavirski spremljavi Barbare Corbato, ter Mladinski pevski zbor »Vrh sv. Mihaela« pod vodstvom Marjanke Čavdek. V drugem delu so nastopili: Združena mladinska zbor »Štandrež« in »O. Župančič« iz Štandreža, pod vodstvom Cristine Marussi in Elde Gravnar; Otroški pevski zbor »Plešivo«, ki ga vodi Irena Stubelj; Otroški pevski zbor »Rupa-Peč«, pod vodstvom Tanje Kovic in klavirski spremljavi Damjane Čavdek; Otroški pevski zbor »Kresnice« iz Trsta, ki ga vodi Karmen Koren, pri klavirju pa Elisa Petrusi; ter Mladinski pevski zbor osnovne šole »Fran Erjavc« iz Nove Gorice, pod vodstvom Milene Princič in klavirski spremljavi Žive Fišer. Vsak zbor je zapel po tri pesmi.

V Mirnu se pripravljajo na 750-letnico župnije

V Mirnu pri Gorici so se že pričele priprave na redke jubileje, namreč 750-letnico prve omembe župnije v zgodovinskih virih. Znan je dokument iz leta 1247, v katerem oglejski patriarh Bertold našteva župnije, ki so bile dolžne plačevati davke iz cerkvenih beneficijev. Med župnijami tedanjega spodnjega arhidiaconata se omenja tudi Miren, takrat v obliki Merin, kakor še danes imenujejo kraj Furlani.

Na seji župnijskega pastoralnega sveta v Mirnu so 21. novembra letos ustanovili poseben odbor, ki bo skrbel za zaznamovanje tega jubileja. Uvod v slovesnosti bo pomenil misijon jeseni 1996, zlasti v jubilejnem letu 1997 pa so predvidene verske in kulturne pobude, ki bodo popestrile domačo pastoralno in kulturno udejstvovanje in opozorile na častitljivo preteklost kraja. Vrhunec slovesnosti je predviden za jesen 1997, ko naj bi župnijo obiskal škof in ob tej priložnosti blagoslovil nov kip sv. Jurija za nišo na glavnem pročelju župnijske cerkve in sponimsko ploščo z imeni vseh dose-danjih mirenških župnikov v predverju iste cerkve.

NAŠE SOŽALJE

SKPD in Mešani pevski zbor F.B. Sedej iz Števerjana, župnik Anton Lazar ter župnijsko občestvo iskreno sočustvujejo z dirigentom Bogdanom Kraljem ob boleči izgubi drage mame.

Globokemu sožalju se pridružuje tudi redakcija Novega lista.

Razstava Toneta Kralja v Katoliški knjigarni v Gorici

V petek, 15. t.m., bodo v Katoliški knjigarni v Gorici odprli tretjo razstavo v tej kulturni sezoni, s katero se bodo spomnili 20-letnice smrti Tone Kralja. Gorica je tega slikarja, grafika in kiparja dobro spoznala že pred desetimi leti, ko je v Avditoriju potekala razstava z naslovom »Tone Kralj v Furlaniji-Juljski krajini«. Takrat je namreč izbor razstavljenih del vključeval le tista, ki se hranijo v naši deželi, zaradi tehničnih in finančnih ovir pa niso bile razstavljene umetnine z ozemlja Slovenije.

Razstava v Katoliški knjigarni bo zaradi omejenega prostora manjša po obsegu; z umetninami, ki bodo deloma izposojene v Sloveniji, bo goriškemu občinstvu predstavila tudi nekaj novosti, nekatera dela pa bodo sploh prvič razstavljena. Na ogled bodo grafike, risbe in olja iz različnih časovnih obdobij, tako iz predvojnega, medvojnega in povojnega časa. Čeprav ne gre za pregledno oz. retrospektivno razstavo, bo gledalcu približala Kraljev umetniški razvoj od mladostnega ekspresionizma prek »nove stvarnosti« do idealiziranega realizma, značilnega zlasti za zadnje ustvarjalno obdobje. Spoznali bomo, s kako različnimi grafičnimi oz. slikarskimi tehnikami se je ukvarjal Tone Kralj, zanimalo so ga najraznovrstnejše vsebinske vrste, od portretov, krajin do kmečkih in religioznih tem, ukvarjal pa se je tudi z arhitekturnimi oblikovanjem.

Glede na opus, ki ga je Kralj ustvaril na Primorskem, je nedvomno primerno, da so se ga ponovno spomnili v Gorici. Manjša Kraljeva razstava je na programu prihodnje leto tudi na gradu Dobrovo v Goriških Brdih.

Prireditve v goriškem Kulturnem domu

V četrtek, 14. t.m., so v Galeriji Kulturnega doma v Gorici odprli samostojno razstavo zamejskega fotografa Flavija Mosettija iz Gorice. Rodil se je v mestu ob Soči leta 1965. S fotografijo se je začel ukvarjati leta 85 in je član slovenskega zamejskega fotografskega društva »Fotoklub Skupina 75«. Doslej je samostojno že večkrat razstavljal na številnih skupinskih razstavah v Italiji, Sloveniji in Avstriji. Za svoja fotografska dela je že prejel vrsto priznanj in nagrad. O njem fotografski kritik Rafael Podobnik pravi naslednje: »Je likovno občutljiv fotograf, ki se hitro uveljavlja v slovenskem in italijanskem prostoru. Različno doživeti položaj Slovenca v Italiji obrača sebi v prid, saj željno vsrkava likovna sporočila iz obeh kultur. Soočanje različnih idej in čustvovanj mu pomaga, da hitro življenjsko in izpovedno žari.« Fotografsko razstavo prireja »Skupina 75«, v sodelovanju s Kulturnim domom iz Gorice in ZSKD, odprta pa bo do 31. t.m.,

od 9. do 13. ure (ob delavnikih) ter v večernih urah med raznimi kulturnimi prireditvami.

Ena od teh bo v petek, 15. t.m., vedno v goriškem Kulturnem domu s pričetkom ob 20.30. Upravni odbor doma namreč prireja posebno »družabno prijateljsko srečanje« z goriško rojakinjo Damjano Bratuž. Gre za svetovno znano pianistko in prvo žensko z doktoratom iz klavirja na univerzi v Indiani (ZDA). Življenjska pot jo je popeljala v svet iz Gorice ter iz pokončne, narodnozavedno ter nardarjene družine. Njen oče je imel sredi Gorice znano kavarno (v ulici Mamelji), ki je bila pred vojno in še dolgo leta po njej pravo zbirališče goriških Slovencev. Pianistka Damjana Bratuž se je iz Italije najprej preselila v ZDA, nato pa v Kanado.

Ob tej priložnosti bodo tudi predstavili brošuro »Kavarna Bratuž«, ki jo je napisal časninar Marko Waltritsch, izdajo pa sta omogočila goriški Kulturni dom in ZSKD.

POGLED V DALJAVO

(Spomin na akademika Josipa Vidmarja)

Vedno me je motilo, ko smo umetniško, razumsko in miselno plat pri komurkoli že presojali in precejali skozi takšna ali drugačna ideološka očala. To je in ostane miselni spodrseljaj, ki je tako ali drugače, kdo ve že od kdaj, zakoreninjen v presoji, oceni, razmišljanjih, pa tudi tako ali drugače stkanih kulturnih pogovorih in razgovorih, ki jim velikokrat lahko mirno, brez predsodkov rečemo čenče ali kvante.

Josipa Vidmarja smo bili vsaj do sedaj navajeni, da smo ga v našem pisnem slovenskem svetu srečevali v najrazličnejših predstavniških ogledalih. Od tistih ideoloških, političnih, mimo tistih, ki jim niso bili pogodu njegovi zapisi, češ da dišijo po preživetih predrevolucionarni filozofiji, pa vse do tistih, ki so ga, nekateri verjetno še, imeli za izgubljenega miselca, ki išče in tava, pa mogoče celo tipa... po čem? Vsakdo lahko vse to svobodno in brez predsodkov po svoje obrača in melje dalje...

Nekajkrat sem se čisto slučajno zaletel vanj. V času, ko je ljubljanska Drama imela na odru Mrakovo dramo in jo je avtor spremljal pri vsaki predstavi — redek primer dramatika, da bi svoje delo gledal pri vsaki predstavi! — sem se ob teh predstavah resno zgrozil. Tedanji jugoslovanski režim je zrežiral prefinjen incident in popolnoma ponižal dramatika Ivana Mraka, s tem pa tudi celotno ljubljansko Dramo z ansambлом vred, da ne rečem tudi vse Slovence. Prišel je ukaz, naj predstave odigrajo šablonsko. Res so jih, pa ne vsi igralci! (Ukazi so bili vedno zagonetni. Bili so in so tudi danes, samo z druge strani, kot tedaj in pri drugačnih stvareh. So pa ukazi!) Tedaj sem se prvič resno zgrozil, kaj za nekoga pomeni ukaz! Ta je samo vidni vzpon, ali vidni padec nekega dogodka, v resnici pa se z njim začena polomija, v kolikor se ta že ni končala...

Danes, že pokojni profesor na teologiji, me je po uri, ko je odpredaval, poklical h katedru in v polglasni govoricni rekel: »Poslušajte Vi. Pridite z menoj!« Ponižno in z vsem spoštovanjem sem stopal za sivo avtoriteto in ko sva prispela v neki čumnatni prostor, ki je profesorjem služil za kabinet, kamor so odlagali klobuke, kape, plašče in tudi malice, ki so jih prinašali s seboj, če so predavali tudi popoldan, mi je ponudil stol in začel: »Pazite, da se stol ne sesede, ker je majav, saj vidite...« Držal sem se kot lipov bog in mislil, kaj bo, on pa dalje. »Dvakrat ste bili zadnje čase v Drami. Da, samo obakrat sem šel z dovoljenjem! Tega Vas nisem vprašal! Bili ste prejšnji četrtek tudi pri Mraku. Da, pa ne sam! To me ne zanima! Dobil sem občutek, da se je proti meni zarotil ves svet. Jutri po kosilu, namesto da bi spodaj na dvorišču nabijali žogo, se oglasite tu v ka-

Josip Vidmar

binetu.« Podal mi je roko in sva se poslovila. Tisti popoldan, noč, ki je sledila, in drugi dan popoldan so bili zame trenutki Kalvarije. Kaj se v ozadju skriva? Smola je botrovala, da je prav ta popoldan prišel v Ljubljano tudi škof Jenko in sem vedel, da se bo oglasil tudi pri tem profesorju. Drugi dan se ob domenjeni uri znajdem v tisti čumnati sobi, ki so ji profesorji rekli kabinet. Ta takoj začne: »Ob petih boste odšli k Josipu Vidmarju. Nesli mu boste novo številko Bogoslovnega vestnika. Tu je tudi naslov. Povejte mu, da je zadnji čas, da se Mraku pomaga in to ne samo s pokojnino, pač pa tudi drugače. Naj nekaj uredi s to oslarijo, ki jo počenjajo v Drami, po navodilu od zgoraj!« »Naj povem, da ste me poslali Vi?« »Seveda, povejte mu vse in tudi vse, kar sva govorila. Istega mnenja so še ti in ti naši profesorji.« In mi jih našteje. Podal mi je roko in dodal: »Jutri imam pri vas zadnjo uro. Da ste dobro opravili, bo znamenje, da bo-

ste sedeli v prvi klopi. Drugače ostane nekje zadaj. Vas bom že sam poiskal v tem primeru!«

Ko pozvonim v Rožni dolini, se mi odpro vrtna vrata in tudi hišna. Na vhodu je bil Josip Vidmar. Pozdraviva se, izročim mu Bogoslovni vestnik in greva v mali kabinet ob dnevni sobi. Počasi in z zadrego mu povem, kar mi je naročil profesor. Njegove košate obrvi so postale še bolj izrazite, ko je pronicujoči pogled splaval nekam v daljavo... Po kakšnih petih minutah se je zresnil in dozdevalo se mi je, da se je zbudil... Pogledal me je in dejal: »Greva na kavo!« Sedel je v svoj znani naslanjač, kava je že bila pripravljena in nadaljeval: »Ste prebrali katero od Kocbekovih knjig?« »Da, sem odgovoril!« Bil sem v velikanski zadregi, ali naj ga imenujem tovariš ali gospod, kot smo imenovali naše profesorje. Prav zato sem se izogibal naslavljanju... »Vaši kolegi veliko berejo?« »Nekateri da, drugi manj, kot povsod...« »Jih literatura zanima?« »Različno, v glavnem da!« »To mi je všeč, nadaljuje. Žal za pazaam, da na filozofski to odklanjajo... vsaj študentje... Nekateri imajo neko svežino, velika večina pa da ne rečem nič... Pa Mraka, ali cenite? Mislim Mraka kot dramatika?« »Bolj malo ga poznam, saj je skoraj neznan!« »Mrak, je kot dramatik največ, kar trenutno Slovenci na tem področju zmoremo...«

Ob odhodu me je še pogledal in dozdevalo se mi je, da je to kot nekakšna popotnica: »Hvala, da ste prišli! Pozdravite vaše spoštovane profesorje! Vestno študirajte! Obljubim pa vam, da bom naredil vse, kar je v moji moči, da se ta sramota z Mrakom neha!« Tako sva se takrat poslovila...

Ambrož Kodolja

NOVICE

Preiskovalci so izvedeli, da je bila pri umoru časnikarke Raia Ilarie Alpi in zamejskega snemalca Mirana Hrovatina v Mogadišu lansko pomlad posredno ali neposredno vpletena italijanska tajna vojaška služba. Alpijeva in Hrovatin naj bi namreč prišla na sled prekupčevalcem orožja, s katerimi je trgovala Italija, kar je samo potrdilo glasove, ki so se razširili kmalu po njenem umoru.

Italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je opravila kratek obisk v Sarajevu. Srečala je bosanski politični vrh, a se je na sarajevskem letališču pogovorila tudi z delegacijo bosanskih Srbov. Slednji še dalje izjavljajo, da nasprotujejo mirovnemu sporazumu, sklenjenemu v Daytonu. V Bosno bo še pred Božičem prispelo 2.300 italijanskih vojakov, ki bodo zasedli položaje prav na območju Sarajeva in tu skupno z ostalimi silami Atlantske zveze skrbeli za spoštovanje mirovnega sporazuma. Nekateri italijanske politične sile ostro grajajo sklep vlade, naj se v Bosno pošljejo italijanski vojaki. Proti so zlasti prenovljeni komunisti in zeleni.

Občni zbor SKK

V soboto, 9. decembra je bil redni občni zbor SKK, ki so ga vodile mentorica kluba Lučka Susič ter predsednica in blagajničarka Francesca Simoni oziroma Alenka Giugovaz. V poročilih je bil podan pregled delovanja v minulem letu, orisano pa je bilo tudi finančno stanje kluba.

Zatem so stekle volitve novega odbora, ki ga bodo sestavljali predsednica Mirjam Čermelj, podpredsednica Erika Hrovatin, blagajničarka Jasna Simičič, tajnica Jadranka Cergol, revizorka Erika Baldé, arhivarka Martina Gregoretti in odgovorni za tisk Erik Sancin. Za reklamo po šolah bodo skrbeli Leo Braini, Lucia Lombardo in Michela Gregoretti.

Kopitar iz avstrijskega zornega kota

Na začetku leta 1995 so v prostore Avstrijske nacionalne knjižnice na Dunaju pripravili razstavo o jezikoslovcu, pobudniku in kulturnem organizatorju Jerneju Kopitarju. Štiriintrideset let ga je pot vodila mimo dunajske Albertine in avguštinske cerkve v današnjo Nacionalno knjižnico (tedaj dvorno biblioteko), kjer je svojo življenjsko kariero zaključil kot prvi kustos in dvorni svetnik.

Avstrijska javnost uvršča znamenitega Slovenca iz Repenj pri Vodica v sam vrh dunajske romantike, ki pa je, kot ugotavlja aktualna publicistika, danes premalo znana in upoštevana. Poleg slovitega orientalista Josepha von Hammer-Purgstalla velja prav Kopitar iz avstrijskega zornega kota za mednarodno pomembnega univerzalista z velikanskim vplivnim obsegom. Na razstavi »Pozabljeni veličina dunajske romantike«, ki jo je

pripravila mag. Eva Hüttl-Hubert, je Jernej (Bartholomäus) Kopitar predstavljen s pomočjo različnih dokumentov, rokopisov in knjig kot razgibana, večsmerna in kontradiktorna osebnost. Razgledani Zoisov tajnik je prišel leta 1808 na Dunaj, da bi študiral pravo, in, kot je sam zapisal, »v lastno veselje« tudi »slavica« (slovenske jezike in starožitnosti). Njegov start v veliki svet je bil dober, če ne odličen. Ugled si je pridobil že s prvo znanstveno slovnico slovenskega jezika »Grammatik der slavischen Sprache in Krain, Kärnten und Steyermark«.

Francoske okupacijske sile so odkrile Kopitarjeve znanstvene sposobnosti, Avstrijci pa so njegovo znanje in tudi »koristne zveze« uporabili leta 1814, ko so ga poslali v Pariz, da pripelje nazaj na Dunaj dragocene rokopise, inkunabule, bakroreze in raz-

lične unikate, ki so jih leta 1809 umikajoči se Francozi kot plen zavlekli v Francijo.

Kopitarjeva nadaljnja življenjska pot je potekala mirno. V prvem življenjskem obdobju se je marljivo učil podobno kot Hammer-Purgstall arabščine, hebrejščine in sanskrite, in se usmeril k proučevanju slovenščine in različnih slovanskih in balkanskih jezikov. Na razstavi je poudarjeno, da je želel oblikovati v dunajskem središču utemeljeno razsvetljeno slovanstvo in skušal »panslavistični orientalizem« skržiti v primerno obliko. Kopitarjevo življenje ni potekalo tako samotno, kot včasih mislimo. Na rednem kosilu v gostilni »Zum weißen Wolf« (Pri belem volku) na starem Fleischmarktu št. 1694 (danes Wolfengasse 3) se je redno srečaval in pogovarjal s srbskimi, romunskimi,

Lev Detela ■■■■

Kopitar iz avstrijskega...

albarskimi in grškimi dunajskimi trgovci in se vidno zanimal za politične in kulturno-znanstvene dogodke v njihovih deželah. Okrog Kopitarja so se v dvajsetih letih 19. stoletja v tej gostilni začeli zbirati znameniti filologi, zgodovinarji in pisatelji, med njimi August Heinrich Hoffmann von Fallersleben, Leopold Ranke in Vuk Stefanović Karadžić. Na dunajski razstavi so prikazali Kopitarjeve razvezane stike z učenjaki po vsej Evropi (dopisovanje z Dobrovskim, Jakobom Grimmom, W. Humboldtom).

Poleg znanstveno-publicističnega dela z raziskovanjem stare cerkvene slovanščine (ki jo je utemeljil v Panoniji) je dunajska razstava opozorila na različne Kopitarjeve pobude in vzpodbude (oblikovanje novega srbskega jezika, ljudske pesmi balkanskih narodov, nemška in slovanska dialektologija). Od razsvetljenega racionalista se je Kopitar razvil v navdušenega pristaša Goethejeve literarne naravnosti, se preusmeril k univerzalizmu po nemškem vzoru oblikovane romantike, po krajši fazi prekinil zveze z dunajsko katoliško restavracijo in končno obstal kot pristaš neohumanizma Bernarda Bolzana. V dunajski Nacionalni knjižnici so predstavili tudi zelo obširno Kopitarjevo publicistično dejavnost. V dunajskih »Jahrbücher der Literatur« (1818-1834) je kar 896 strani iz Kopitarjevega peresa. Njegovo korespondenco je pomembni slavist Vatroslav Jagić objavil v dveh debelih knjigah (1885, 1897). Kopitarjev prvotni nagrobni spomenik še stoji na slovitem dunajskem pokopališču St. Marx, čeprav so njegove posmrtno ostanke pozneje prepeljali v Slovenijo (Navje v Ljubljani).

Že spet o Sesljanskem zalivu

Prve dni decembra se je spet začelo govoriti in pisati (vsaj v italijanskih sredstvih obveščanja) o ureditvi Sesljanskega zaliva. Res hvalevredna pobuda, ki jo večina, zlasti prebivalcev Devina-Nabrežine, nestrpnost pričakuje, čeprav s precejšnjo skepsjo.

Po neuspelem poskusu Cardarellijeve družbe FINSEPOL, ki se je predstavila z velikimi (megalomanskimi) načrti, ki jih je izvedel svetovno znani arhitekt Renzo Piano, da bi ob izdatni podpori javnih ustanov (Dežele in Države) končno valorizirala ta naš lep zaliv, je danes nov lastnik, podjetnik Carlo Doti predstavil svoje zamisli o njegovih ureditvi.

Izkoristil je priliko praznovanja obletnice navtičnega društva Pietas Julia, ki deluje v Sesljanu, a je bilo ustanovljeno v Pulju, da predstavi svoje načrte. Trdi, da je načrt Renza Piana neuporabljiv, ker je bil enoten za celo področje in ga ni bilo mogoče izvesti po delih, ker je predstavljal prevelik krajinski poseg. Zato se je sam usmeril, da postopoma izvede razna dela, ki naj bi se pričela v zapuščenem kamnolomu, kjer predvideva gradnjo hotela s termami, ureditev in razširitev kopališča v »Botanjeku« (ali Drbansu) (Costa dei barbari), istočasno naj bi uredili infrastrukturo v portiču ter najnujnejša dela v samem pristanišču; obenem bi obnovili restavracijo Caravella ter avstroogrski Park hotel, ki je zaščiten in za katerega že obstajajo potrebna dovoljenja.

Načrti in nameni so brez dvoma zanimivi in privlačni. Upajmo, da bi se novemu lastniku res posrečilo, da bi jih izdelal v doglednem času, čeprav imamo neke dvome, ki izvirajo predvsem iz slabih izkušenj, ki segajo v sedemdeseta leta in ki smo jih bili priče, ob takratnih zagotavljanjih, tudi na najvišji deželni ravni, da bodo uresničeni. Načrtovalci svetovnega slovesa, podjetniki deželnega slovesa, najvišji deželni in včasih pomembni državni predstavniki so zagotavljali resnost pobud in izdatno finančno pomoč. Občinska uprava je po svojih močeh skušala ščititi občane domačinov ob istočasni podpori načrtom, ki so izgledali uresničljivi; prilagajala je regulacijske načrte, da bi ji le kdo ne mogel očitati ozkoglednosti; v občinskem svetu so se odvijale včasih tudi ostre polemike med večino in manjšino, ki so kazale predvsem voljo po izkoriščanju teh tem v volilne namene, saj so se večine na občini menjavale in prepletale, vsaka pa je hotela dokončno rešiti problem Sesljanskega zaliva in si pri tem lastiti zasluge. Nekaj podobnega se je dogajalo na Deželi, saj smo bili priča, da je zadnji od ponesrečenih podjetnikov Cardarelli že unovčil precejšnjo vsoto za dela v pristanišču, ne da bi sploh še imel vsa potrebna dovoljenja za začetek del!

No, danes smo pred **resnim, izvedljivim, postopnim načrtom** podjetnika Dodija, ki se med dru-

gim obvezuje, da bo najprej ustregel želji devinsko-nabrežinskega župana Depangherja in zgradil novo cesto do same obale, ki naj razbremeni dosedanje, neprimerne ozke ceste! Želja in obveza sta gotovo vredni vse pozornosti, kar pa se tiče izvedljivosti mislimo, da stvar ni tako enostavna, saj je potreben kak popravek k regulacijskemu načrtu, poleg dovoljenja deželnih organov za zaščito zelenega področja, ki obkroža cel Sesljanski zaliv (da o naravovarstvenih sploh ne govorimo: Obrtniška cona v Nabrežini »docet«!).

Druga izjava novega lastnika, ki nas navdaja z dvomi je, da mož račun na finančno pomoč Dežele, saj je v tem smislu že napravil potrebne korake in je naletel na pozitivna zagotovila. Torej tudi s te strani nič novega!

In končno, nekje smo brali, da je eden upraviteljev, če ne celo glavni odgovorni nek Ivani Fari, ki je isto funkcijo opravljal za prejšnjega »gospodarja« Cardarellija!

Naši dvomi so morda neutemeljeni, priznati pa si moramo, da obstajajo. Morda tudi zato, ker ko se spečeš z vrelo vodo, se paziš tudi ledene.

Antek

* * *

Voditelj Severne lige Umberto Bossi je spet zagrozil, da se bo njegovo gibanje začelo bojevati za odcepitev severnih italijanskih dežel od Italije, če osrednji parlament ne bo resno in takoj začel razpravljati in sklepati o federalni ureditvi države.

Stanko Žerjal

Očka Božiček, Santa Klaus, Dedek Mraz

Tri imena za eno in isto pravljico bitje. Če kdo hoče zanj ali z njim delati reklamo, svoboda mu! Nadležen postaja ta malik le zato, ker se vpleta v praznovanje Kristusovega rojstva, kakor da bi hotel izpodriniti Boga iz njih. Z visokega severa je začel prihajati v naše kraje šele v dobi med dvema velikima vojnama. Prej je božična romantika v Srednji in Južni Evropi poznala le jaslice z božjim Detetom. Niti božičnemu drevescu niso bile južnoevropske dežele naklonjene do prve svetovne vojne, češ da je to bolj posvete kot religiozni luksuz germansko-protestantskih dežel, pa tudi neskladen z revščino Jezusove rojstne — štalice. Šele v drugi polovici tega stoletja je prodrla tudi božična smreka, obložena z lučkami in sladkarijami, in smo v bolj katoliških deželah pokristjanili tudi to simboliko s priznanjem, da pomeni božično drevesce duhovne dobrote, ki nam jih prinaša učlovečeni Zveličar. Gori imenovani malik pa nima nič takega na sebi, da bi ga bilo mogoče pokristjaniti. Ostaja nepotrebna in neprijetno vsiljiva novotarija, ki otroškim dušicam povzroča samo zmedo.

Nekje na koncu dvajsetih ali v prvih tridesetih letih tega stoletja se je pojavila v Ljubljani reklam-

na figura bradatega možicelja z belo brado, rdečo kapuco, škornji in nahrbtnim košem. Izpostavljena je bila v izložbenem oknu znane galanterijske trgovine Krisper nasproti Rotovža. Čez ulico je bilo razpotegnjeno pisno opozorilo na našemljenega starčka v izložbi in v nekaterih časopisih je bila tiskana reklama: »Pri Krisperju je Božiček že prišel. Otroci, požurite se! Za vse malčke ima v košu darila...« Ta nenavadna novost je kajpak vabila kliente k trgovcu. Lokal je bil renomiran, saj je Krisper imel odobren atribut »Dvorni dobavitelj«, ker je k njemu kdaj prišla nakupovat kraljica Marija, Aleksandrova žena, med poletnim bivanjem na Bledu.

V naslednjih letih se je reklama za tega uvoženega pajčca razlezla v širše kolobarje po mestu. Spominjam se, da je tedaj strogo krščansko usmerjeni dnevnik Slovenec objavil trpko in dobro utemeljeno kritiko te novotarije z idejnega in narodnostnega stališča.

Z angloameriški vojski je ta nova pasma božičevanja preplavila kar vso jugozahodno Evropo enako kot žvečilni gumi in prostitucija. Ime Santa Klaus, rabljeno v germanskem ter anglosakson-

skem svetu, le spominja na svetega Miklavža, toda to pravljico, pravzaprav bajeslovno bitje ni njegov posnetek, saj je starejšega izvora in mu je krščanska doba vzela sedanje ime zaradi podobnosti z vlogo svetega Miklavža, ki nosi darila otrokom. Italijani mu pravijo Babbo Natale, v dobesednem prevodu je to Očka Rojstvenik; Ljubljancem so mu — kot povedano — najprej dali ime Božiček, v »odrešenjski« dobi komunizma pa Dedek Mraz. Komunističnim oblastem je po zmagi revolucije ta bajeslovni dedec (in ne ljubkvalni dedek) padel v naročje kot naročen za disakracijo, za profanacijo krščanskega Božiča. Pridružili so še novoletno jelko.

Kljub odhodu Angloamerikancev na Zahodu in kljub propadu komunizma na Vzhodu in kljub pokoncilskemu približevanju protestantov katolicizmu je neokusni, odvrtni pravljico možicelj ostal in celo utrdil svoj domicil v tako imenovanih katoliških deželah Evrope in moti krščansko romantičnost v božični poeziji, krščansko religioznost v češčenju božjega Deteta. Te novotarije razodevajo, da se je človek našega, danes že usihajočega stoletja preobjedel duhovnih dobrot krščanstva in da se je naveličal duhovne toplote, ki žari iz božičnih jaslic sredi hladne betlehemske noči.

Kakor tarna psalmist pred dvatisoč leti nad odpadlimi Izraelci, tako je aktualna njegova tožba za naš čas: »Zapustili so studence žive vode in so si izkopal kapnice, ki ne morajo držati vode«.

Slovesna otvoritev stadiona »1. maj«

V petek, 8. decembra, je bilo na stadionu 1. maj pri Sv. Ivanu v Trstu vzdrušje še posebej slovesno. Svojemu namenu so namreč predali obnovljeno pokrito igrišče — bivši t.i. »balon« — kjer poteka večina dejavnosti pri Športnem združenju Bor, to je osrednjem slovenskem športnem društvu v Trstu, ki vključuje več kot tisoč članov. Že pred časom so obnovili malo telovadnico in druge prostore poslopja na stadionu 1. maj, ki jim je pred letom dni naravnost grozil propad. Poslopje, ki je bilo zgrajeno pred 40 leti, v vsem tem dolgem obdobju skorajda ni bilo deležno popravil, tako da je dejavnost v njem postala dobesedno nevarna. V ta namen je lani spontano nastal odbor za rešitev stadiona 1. maj, ki je z nabirko denarnih sredstev, z organiziranjem kulturnih prireditev ter s posredovanjem pri krovnih organizacijah Slovencev v zamejstvu, bankah ter pri pristojnih organih pri nas in v Republiki Sloveniji (pomembno vlogo ima pri tem pomoč urada za Slovence po svetu) omogočil, da so dosedaj vsaj delno popravili strukturo stadiona (marsikaj je treba še narediti).

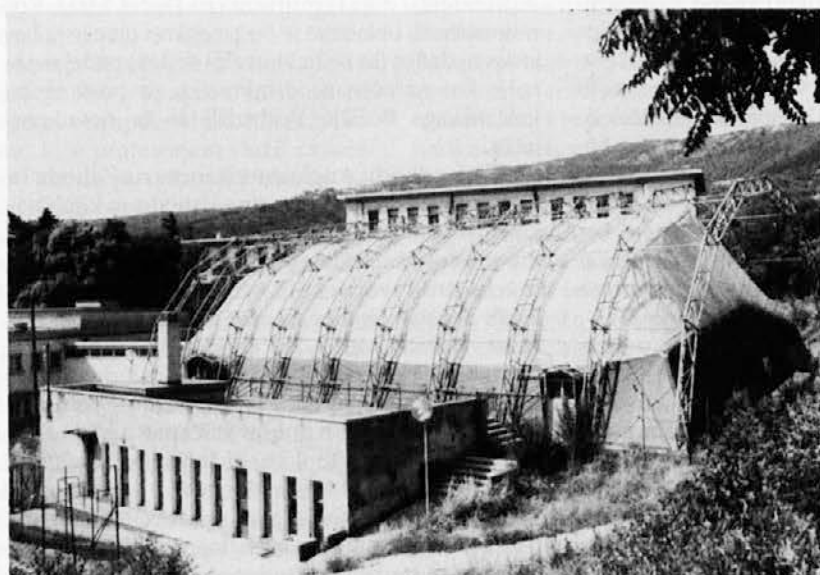
O vsem tem je tekla beseda na slovesni otvoritvi, katere se je udeležilo veliko število ljudi in uglednih gostov, med katerimi gre omeniti zlasti državnega sekretarja za Slovence po svetu dr. Petra Venclja (le-ta je bil deležen posebnega priznanja), generalnega konzula Republike Slovenije v Trstu Vlasto Valenčič Pelikan, predsednika slovenskega olimpijskega odbora Janeza Kocijančiča, podpredsednika deželnega sveta Miloša Budina, predsednico SSO Marijo Ferletič, tajnika SKGZ Dušana Udoviča, predsednika ZSŠDI Jurija Kufersina, delegata pokrajinskega odbora CONI-ja Stelia Borrija, svetovalca v tržaškem občinskem svetu Petra Močnika, ki je zastopal tudi tržaško občinsko upravo, ter mnoge druge.

Prenovljeni objekt je blagoslovil slovenski kaplan pri Sv. Ivanu g. Milan Nemač, slavnostni govor pa je imel predsednik SZ Bor Aleksander Rustja. Na kratko je orisal zgodovino tega osrednjega slovenskega športnega društva na Tržaškem, ki je naslednik v prejšnjem stoletju ustanovljenega Južnega Sokola ter zibelka slovenskega zamejskega športa na Tržaškem. Poudaril je izreden pomen tega objekta tudi s kulturnega vidika, saj deluje v njem tudi slovensko kulturno društvo Slavko Škamperle, mladi pa prejemajo poleg športne tudi kulturno obogatitev. Ustavil se je ob hudi krizi zaradi dotrajanosti objekta, za kar se je ustanovil odbor za rešitev stadiona, pri tem pa dejal, da prenova še daleč ni končana, saj ima odbor v načrtu realiziranje športne rekreacije in fizioterapevtske dejavnosti proti plačilu skupaj z Borovimi specializiranimi kadri. Poudaril je tudi potrebo po finančni samostojnosti društva.

Spregovoril je tudi predsednik odbora za rešitev stadiona 1. maj dr. Renato Štokelj. Ta se je zahvalil vsem, ki so prispevali za obnovo objekta, zlasti obema krovnicima organizacijama, SKGZ in SSO, ZSŠDI in Republiki Sloveniji ter dejal, da so potrebna dodatna finančna sredstva za obnovo celotne stavbe. V imenu društva Slavko Škamperle pa je spregovorila Milica Kravos, ki je podala zgodovinski pregled športnih in kulturnih prireditev na tem prostoru.

Ob vhodu v prenovljeno telovadnico so goste sprejemala dekleta v narodnih nošah, ki so jim izročala Borove značke, v notranjosti pa sta viseli državni zastavi Slovenije in Italije ter prapori tržaškega mesta, SZ Bor in CONI-ja. Na slovesnosti so nastopile tudi naraščajnice odseka za ritmično gimnastiko pri SZ Bor, nekaj veselih koračnic pa je zaigrala proseška godba na pihala.

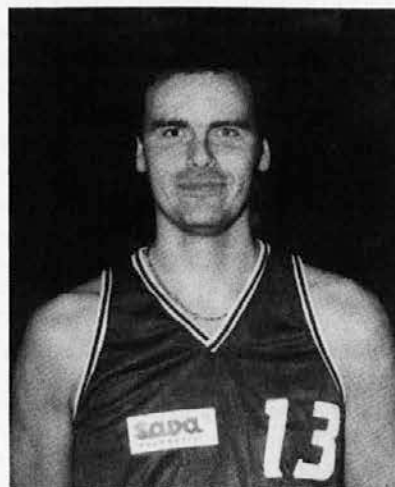
Ivan Žerjal

»Balon« sedaj prekriva aluminijasta streha

Košarka

Pomembna zmaga Jadrana TKB

Tudi Sandi Rauber se je v Turinu posebno izkazal

Po nepričakovanem porazu pred tednom dni se je tokrat naša združena košarkarska ekipa oddolžila svojim navijačem, saj je kar v gosteh blizu Turina premagala nevarno peterko iz Collegna.

Naši fantje niso, po pravici rečeno, začeli srečanja s pravo zbranostjo, saj so nasprotniku dovoljevali, da je na prelahak način prihajal do lahkih zaključkov ter bil zato ob polčasu tudi zaslužen v vodstvu za šest točk. Varovanci trenerja Vremca so se v od-

moru zbrali ter skušali tako v nadaljevanju srečanja z agresivno igro presenetiti nasprotnika. Ta pa je obdržal mirne živce, tako da je že vse dalo slutiti, da bodo naši košarkarji zopet ob točki. V zadnjih desetih minutah pa je prišlo v Jadrانovem taboru do pravega preobrata, saj je našim s požrtvovalno igro uspelo najprej izenačiti, nato pa si prislužiti tisto odločilno prednost, ki so jo znali obdržati in celo povečati vse do konca srečanja. Pohvalo za novi, zlata vredni točki si zaradi volje do zmage zaslužijo prav vsi igralci, čeprav je tokrat zaigral na izredno visokem nivoju predvsem Joe Calavita, ki je ob 20 doseženih točkah pobral kar 21 odbitih žog.

Če pogledamo sedaj na lestvico letošnje B-2 lige, najdemo našo postavo na zgornjih mestih, saj je z novimi točkami dohitela Robur iz Vareseja ter si s to peterko tudi deli peto oziroma šesto mesto na lestvici. To je tudi letošnji cilj Jadrana, saj pomeni prvih šest mest tudi možnost nastopa v play-offu. Zasedovalcev pa je kar precej; prav zato si bodo morali plavi bojovníki še pošteno zavihati rokave, saj jih že v nedeljo čaka težka preizkušnja v Bergamu proti ekipi Scame.

Ivan Bajc

Obisk celovške SŠZ pri ZSŠDIju

V soboto, 9. t.m, je bila v barkovljanskem pomorskem klubu Sirena prvič na obisku pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji delegacija koroške Slovenske športne zveze, ki jo lahko primerjamo z ZSŠDI-jem. V kolikor je tudi to krovna športna organizacija, ki na Koroškem združuje 30 slovenskih društev. Organizaciji sta se domenili za navezavo tesnejših medsebojnih stikov, v obliki spoznavnih srečanj za posamezna društva.

Med obiskom v zamejstvu sta si predsednik SŠZ Marijan Veliki in član izvršnega odbora Franc Rožman ogledala telovadnico Kulturnega doma in dvorano Olympie ter nastajajoči večnamenski center v Gorici, sesljanski jadranski klub Čupa, barkovljanski pomorski klub Sirena, obnovljeni športni center na Stadionu 1. maja, teniško dvorano pri padriško-gropajski Gaji, ter žensko odbojgarsko tekmo Sloge na Opčinah.

Amaterski nogomet

Juventina sama na vrhu lestvice

Po zmagi v Rudi z 2-0 in domačim porazom Sovodenj z 0-1 je Štandrežka Juventina ostala sama na vrhu lestvice Promocijske lige, najvišje deželne nogometne lige, v kateri nastopa kaka slovenska enajsterica.

V 1. amaterski ligi sta bazovska Zarja in proseška Primorje zmagala, kriška Vesna pa je ostala praznih rok.

Odbojka

Pohod Sloginih šesterk, polom goriških

Tudi tokrat sta obe Slogini postavi, ki nastopata v moški in ženski C-1 ligi »povožili« svoje nasprotnike. Blahutovi fantje so z gladkim 3-0 odpravili Povoletto, Sainova dekleta pa z istim rezultatom Cordenons. Verjetno je odveč dodajati, da sta obe postavi sami na vrhu lestvice. Obe zamejski ekipi, ki nastopata v istih ligah pa sta ostali praznih rok: Sočani doma proti tržaškemu Pallavolu, Borovke pa v gosteh pri Dolu.

V B-2 ligi je naš edini predstavnik, štandrežki Val, po prvi zmagi na gostovanjih utrpel še prvi poraz doma. Poleg tega si je med gladko izgubljen tekmo proti solidnemu Sassuolo Princič še zvil gleženj.

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o.z. »NOVI LIST.
Sedež: 34138 Trst, G. D'Annunzio 27/E,
tel./fax 040/630824.
Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954,
štev. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Ivo Jevnikar,
Helena Jovanovič, Drago Legiša (glavni
in odgovorni urednik), Miro Oppelt,
Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij
Vršaj.

Fotostavek in tisk: Tiskarna Graphart, Trst,
tel. 040/772151.

Član Združenje periodičnega
tiska v Italiji